

Unitair octrooi en het Hof van Justitie

Citeersuggestie: W. Hart, *Unitair octrooi en het Hof van Justitie*, IE-Forum.nl [IEF 12053](#).

Nu het Europees parlement inzake het unitair octrooi op de rem is gaan staan, is er een kans om de bevoegdheden van het Hof van Justitie (HvJ) in het Unified Patent Court te heroverwegen. In de huidige voorstellen eindigt een rechtszaak na een beslissing in tweede instantie door het nieuw op te richten Court of Appeal in Parijs, en heeft het HvJ in Luxemburg geen rol of slechts een marginale rol. Dit wordt bereikt door het weglaten van Artikelen 6 - 8 (directe inbreuk, indirecte inbreuk, beperkingen op het uitsluitende recht) uit de verordening. De meest gehoorde argumenten voor deze keuze is dat een gang naar het Hof van Justitie de rechtsgang te zeer zou vertragen. Verder zouden de rechters van het HvJ kennis en ervaring missen om octrooizaken te behandelen. Het doel van het unitaire octrooi, een enkele procedure die snel en goed is, zou aldus verloren gaan. Deze opzet heeft de steun van het [AIPPI](#) en een aantal Europese [IE-rechters](#). Vraag is of dit een goede oplossing is.

Het zal zijn opgevallen dat – mede onder invloed van *Apple vs. Samsung* – het hele octrooisysteem onder druk staat. Consumenten worden geconfronteerd met populaire producten die verboden worden of met de dreiging van enorme prijsstijgingen door hoge licentiafdrachten. Een rechter verklaart en plein public dat een octrooirechtszaak maatschappelijk gezien [belachelijk](#) is. Onlangs kopte Trouw in een redactioneel [commentaar](#): “*Apple versus Samsung toont de ondergang van het patentsysteem*”.

Stel dat in het nieuwe systeem het Court of Appeal in Parijs besluit om de Galaxy Tab (of de i-Phone, of de alternatieve Nespresso cupjes) onherroepelijk in heel Europa te verbieden. Dit raakt de Europese burger direct. Ik acht de kans groot dat na een omstreden zaak de Europese burger het nieuwe rechtssysteem zal beschouwen als een bedenkelijk mechanisme dat vooral de belangen van de industrie dient. Dat is slecht voor de legitimiteit van het nieuwe systeem. Voor omstreden zaken is er maar één niveau dat voldoende legitimiteit biedt, namelijk het hoogste niveau, en dat is in Europa het HvJ.

Los daarvan zal er in het nieuwe systeem nog maar één beroepsmogelijkheid zijn, tegenover het huidige aantal van twee. Er zijn echter veel octrooizaken geweest die in

derde instantie anders werden beslist dan in tweede instantie, zie van Bentum – Kool (NL), Catnick (GB), Festo (US), KSR – Teleflex (US) etc.. De gedachte dat het octrooirecht ook wel met één beroepsmogelijkheid toekan getuigt van zelfoverschatting en een te optimistische kijk op de aanloop van het nieuwe systeem. Het is overigens frappant dat de tegenstanders van het HvJ het octrooirecht te complex vinden voor het HvJ en tegelijkertijd kennelijk eenvoudig genoeg vinden voor slechts één mogelijkheid van beroep. Dit is tegenstrijdig.

Een ander punt is de grotere Europese gedachte. Wij bouwen sinds de Tweede Wereldoorlog aan een nieuw Europa. Daarin neemt het HvJ als hoogste rechtsinstantie een centrale positie in. In het huidige voorstel wordt de toegang tot het HvJ geblokkeerd en het HvJ daarmee buitenspel gezet. Dit past niet in de historische ontwikkeling van Europa en is daarom al een vergissing. Bovendien vraagt de scheiding der machten erom dat de rechtsprekende macht effectief tegenspel kan bieden aan de uitvoerende macht en de wetgevende macht. Het nieuwe Court of Appeal blijft toch een lagere rechtbank, en zal niet als gelijkwaardig aan enerzijds de Europese Commissie/Europese Raad en anderzijds het Europees parlement worden beschouwd.

Verder betreffen Artikelen 6-8 maar een beperkt deel van het materiële octrooirecht. Geldigheid, i.e. nieuwheid, inventiviteit, nawerkbaarheid en uitbreiding, valt in geen enkele variant onder de zeggenschap van het HvJ. Dat lijkt mij niet logisch. Een inbreukmaker voert doorgaans het verweer dat het octrooi ongeldig is, en een beperkte geldigheid raakt direct de beschermingsomvang. Inbreuk en geldigheid zijn keerzijden van dezelfde medaille.

Het Europees parlement moet doorbijten. Niet alleen moeten Art. 6-8 terug in de verordening, de zeggenschap van het HvJ moet worden uitgebreid naar alle onderwerpen van materieel octrooirecht. Bovendien moet er een volwaardige tweede mogelijkheid van beroep komen bij het HvJ. Als het HvJ niet goed genoeg is, dan is de logische volgende stap om het HvJ op te leiden of te hervormen, niet om het uit te schakelen.

Walter Hart (op persoonlijke titel) – EP&C